

دانشگاه علوم پزشکی تهران

دانشکده پرستاری و مامایی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد روانپرستاری

عنوان:

بررسی تاثیر آموزش برنامه بازگشت به اجتماع بر میزان ناتوانی بیماران

اسکیزوفرن مزمن

نگارنده:

سهیل الدین سلمانی

استاد راهنما:

دکتر ترانه تقوی لاریجانی

استاد مشاور:

دکتر فاطمه نوغانی

سال ۱۳۹۸

چکیده

زمینه و هدف: برنامه بازگشت به اجتماع یک برنامه آموزشی در تمام سیستم بهداشتی درمانی است که می‌توان از آن در جهت آموزش به بیماران استفاده کرد. روانپرستاران بزرگترین گروه ارائه دهنده خدمات در سیستم بهداشت روان بوده و می‌توانند بر کیفیت مراقبت‌ها تأثیر بگذارند. نقش مراقبتی و درمانی آنها در قالب تدوین فرایند پرستاری، کسب اطلاعات جامع از بیمار در ابعاد مختلف جسمی، عاطفی، شناختی، اجتماعی و معنوی و تجزیه و تحلیل این اطلاعات به منظور شناسایی مشکلات بیمار از اهمیت بالایی برخوردار است. در نهایت، با توجه به نقش روانپرستاران در تدوین برنامه مراقبتی و درمانی و اجرای آن و همچنین با ایفای نقش آموزشی خود می‌تواند به عنوان آموزش‌دهنده به بیماران موثر باشند. مطالعه حاضر با هدف تعیین بررسی تأثیر آموزش برنامه بازگشت به اجتماع بر میزان ناتوانی بیماران اسکیزوفرن مزمن طراحی شد.

روش کار: تحقیق حاضر یک مطالعه تجربی تصادفی با طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون دارای گروه کنترل و یک سو کور است که در بیمارستان روانپزشکی ایران، تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی ایران انجام گرفت. ۶۰ بیمار بستری مبتلا به اختلال اسکیزوفرنیا، از بیمارانی که شرایط معیار ورود به مطالعه را داشتند به صورت در دسترس انتخاب شدند سپس نمونه‌ها به صورت تصادفی ساده و با استفاده از روش قرعه‌کشی در دو گروه آزمون و کنترل قرار گرفتند. اطلاعات به وسیله‌ی دو پرسشنامه دموگرافیک و پرسشنامه‌ی پرسشنامه WHODAS2 36i جمع‌آوری گردید. پژوهشگر به عنوان مربی آموزشی برنامه بازگشت به اجتماع را که از نظر محتوایی شامل ۱۶ جلسه‌ی آموزشی (هفته‌ای ۳ جلسه ۳۰ تا ۹۰ دقیقه) بود؛ تهیه و به بیماران گروه آزمون آموزش داد. برنامه در اتاق مخصوص گروه درمانی بیماران، که مجهز به وسایل صوتی و تصویری و میز و صندلی مناسب جهت بیماران بود انجام گرفت. اجرای برنامه بازگشت به اجتماع به وسیله کتاب راهنمای مربیان (پژوهشگر)، نوار ویدیویی و کتاب کار (ویژه بیماران) صورت گرفت. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از نرم افزار spss16، تجزیه و تحلیل شدند و در بخش آمار توصیفی از شاخص‌های میانگین و انحراف معیار و در بخش آمار اسنباطی از آزمون‌های آماری: تست دقیق فیشر، آزمون یومن ویتنی، آزمون ویلکاکسون استفاده شد.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که بین دو گروه آزمون و کنترل از نظر توزیع متغیرهای دموگرافیک تفاوتی وجود نداشت. همچنین یافته‌ها نشان داد که میانگین نمرات میزان ناتوانی بیماران قبل از مداخله در گروه کنترل (۱۰۲/۱۰) و در گروه آزمون (۱۰۹/۷۱) بود و بعد از مداخله در گروه آزمون به (۵۸/۶۶) و در گروه کنترل به (۱۱۵/۳۵) رسید. قبل از مداخله تفاوت معناداری بین دو گروه آزمون و کنترل از نظر میزان ناتوانی وجود نداشت ($p=0.148$). همچنین میزان ناتوانی بعد از مداخله در گروه آزمون نسبت به گروه کنترل تفاوت چشمگیری را نشان داد که از نظر آماری معنادار بود ($p<0.05$).

نتیجه‌گیری: آموزش برنامه بازگشت به اجتماع بر میزان ناتوانی بیماران اسکیزوفرن مزمن مؤثر می‌باشد. بنابراین می‌توان از این روش در برنامه‌ریزی برای سیستم‌های ارائه دهنده خدمات بهداشت روان جهت ارتقاء سطح کیفی زندگی بیماران روانی و خانواده‌هایشان استفاده کرد.

کلیدواژه‌ها: سلامت روان، برنامه بازگشت به اجتماع، اسکیزوفرنی، ناتوانی

Teheran University of Medical Sciences

School of Nursing and Midwifery

Title:

“Effect of Community Re-Entry Program (CRP) on disability of Chronic Patients with Schizophrenia”

By

Soheil eddin salmani

Supervisor

Taraneh taghavi

Consultant

Fatemeh noghani

2019

Abstract

Background and aim: Community Re-Entry Program (CRP) is an educational program in health care systems that can be used to educate patients. Psychiatric nurses are the largest provider of services in the mental health system and can affect the quality of care. Their caring and therapeutic role in formulating the nursing process, acquiring comprehensive information about the patient in various dimensions as physical, emotional, cognitive, social and spiritual and analyzing this information in order to identify the patient's problems is of great importance. Finally, with regard to the role of psychiatric nurses in formulating and implementing a health care plan, as well as their educational role, they can be effective as educators to patients. The aim of this study was to determine the effect of community based education program on disability in patients with chronic schizophrenia.

Methods: The present study is a randomized experimental study with pre-test and post-test design with control group and single blind that was conducted in Iran Psychiatric Hospital, under the cover of Iran University of Medical Sciences. Sixty inpatients with schizophrenia were selected from the patients who met the inclusion criteria and then the samples were randomly divided into experimental and control groups. Data were collected by demographic questionnaire and WHODAS2 36i questionnaire. As a training instructor, the researcher prepared the content, which consisted of 16 training sessions (3 sessions of 30 to 90 minutes per week), and trained the patients in the experimental group. The program was conducted in the patient room, which was equipped with audio and video equipment and a suitable table and chair for patients. The Community Re-Entry Program was run by a trainer, videotape, and workbook (for patients). Finally, the collected data were analyzed using spss16 software and in the descriptive statistics section the mean and standard deviation indices and in the descriptive statistics section the statistical tests: Fisher test, U Mann Whitney test, Wilcoxon test used.

Results: The results showed that there was no difference between the two groups in terms of distribution of demographic variables. The results also showed that the mean scores of patients' disability before intervention in the control group (102.10) and in the experimental group (109.71) and after intervention in the experimental group (58.66) and in the control group (115.35). The data showed that there was no significant difference between the experimental and control groups, level of disability before intervention ($P = 0.148$). Also, the level of disability after intervention in the experimental group showed a significant difference compared to the control group, which was statistically significant ($p < 0.05$).

Conclusion: Community Re-Entry Program is effective on disability of chronic schizophrenic patients. Therefore, this approach can be used in planning for mental health service delivery systems to improve the quality of life of mental patients and their families.

Keywords: Mental Health, Community Re-Entry Program, Schizophrenia, Disability